Lietas Nr. C08039514
Lietas arhīva Nr. C-0395-14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Alūksnē, 2014.gada 20.novembrī

Alūksnes rajona tiesas
tiesnese A.Strupule

rakstveida procesā izskatīja civillietu ***Akciju sabiedrības „Norvik Banka”*** maza apmēra prasībā pret ***/pers. B/*** par naudas piedziņu un

konstatēja

Prasītāja 2014.gada 18.augustā cēlusi Alūksnes rajona tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2007.gada 19.oktobrī starp pusēm noslēgts Patēriņa kredīta līgums Nr.PTK-013333 (turpmāk-līgums), saskaņā ar kuru atbildētājam piešķirts patēriņa kredīts 1422.87 EUR (Ls 1000,00), apmērā ar procentu likmi 17,00% gadā un ar atmaksas termiņu 36 mēneši.

Saskaņā ar līguma maksājumu grafiku atbildētājam bijuši jāveic maksājumi līdz katra mēneša 25.datumam, nodrošinot, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos atbildētāja kontā ir pietiekošs atlikums patēriņa kredīta atmaksas un/vai procentu samaksas maksājumu veikšanai.

Atbildētājs nepildījis ar līgumu uzņemtās saistības. Pēdējais maksājums saņemts 2009. gada 13.martā 84,97 EUR apmērā.

Prasītāja, saskaņā ar līguma 8.1.punktu aprēķinājusi arī līgumsodu 0,3 % apmērā dienā no savlaicīgi nesamaksātās summas un cēlusi prasību tiesā.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756., 1757.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765., 1811., 1943., 1946.pantu, Civilprocesa likuma 1., 23.pantu, 27.panta otro daļu, 41.panta pirmo daļu, 195.pantu, 250.^{18}panta pirmo daļu un 406.^{6}panta trešo daļu, prasītāja lūdz tiesu:

1) piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai no līguma izrietošās un neizpildītās maksājuma saistības - pamatparādu 902,60 EUR, līgumiskos procentus 138,35 EUR, likumiskos 199,45 EUR un līgumsodu 902,60 EUR, kopā piedzenot 2143,00 EUR apmērā;

2) noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus - 6% gadā no piespriestās, bet neizpildītās pamatsummas;

3) piedzīt no atbildētāja par labu Prasītājai visus tiesāšanās izdevumus.

Prasītāja nav lūgusi lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

2014.gada 25.augustā tiesa nosūtījusi atbildētājam uz deklarēto dzīvesvietas adresi – (lietas 27.lapa) prasības pieteikumu un paskaidrojuma veidlapu (lietas 24.lapa).

2014.gada 6.oktobrī tiesā sūtījums saņemts atpakaļ ar pasta atzīmi “beidzies glabāšanas laiks”.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1}panta pirmās daļas 3.punktu, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, izņemot tā devītajā daļā paredzēto gadījumu, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, bet otrā daļa paredz, ka, tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, vai trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu, adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

Tādēļ tiesa uzskata, ka atbildētājs par prasību ir informēts un lietu var izskatīt rakstveida procesā.

Atbildētājs līdz tiesas noteiktajam termiņam 2014.gada 25.septembrim paskaidrojumu tiesā nav iesniedzis. Prasības summas apmēru un aprēķinu nav apstrīdējis.

2014.gada 9.oktobrī tiesa nosūtījusi pusēm (tajā skaitā atbildētājam) tiesas paziņojumu, ka sprieduma norakstu varēs saņemt Alūksnes rajona tiesā no 2014.gada 20.novembra (lietas 28.lapa).

Pārbaudījusi rakstveida pierādījumus lietā, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

No lietas 10.lapā esošā 2007.gada 19.oktobra aizdevuma līguma Nr.PTK-013333 kopijas un lietas 11.lapā esošās maksājumu grafika kopijas izriet, ka prasītāja izsniegusi atbildētājam aizdevumu Ls 1000,00 apmērā ar gada procentu likmi 17% par aizdevuma izmantošanu. Izsniegtā aizdevuma pilnīgas atmaksas termiņš noteikts 2010.gada 25.oktobris. Uz aizdevuma līguma un maksājumu grafika ir gan bankas pārstāvja gan Aizņēmēja – /pers. B/ paraksti.

No lietas 12.lapā esošā atbildētāja konta izraksta kopijas, redzams, ka atbildētāja kontā 19.10.2010. ieskaitīti Ls 1000,00.

No minētā izriet, ka starp pusēm ir noticis tiesisks darījums Civillikuma 1403.panta izpratnē.

No lietas 13.-15.lapā esošā parāda aprēķina redzams, ka atbildētājs uz 2014.gada 10.jūniju palicis parādā prasītājai – pamatsummu 902,60 EUR un līgumiskos procentus 337,80 EUR, kā arī prasītāja aprēķinājusi līgumsodu par maksājumu kavējumiem uz 25.10.2010. 902,60 EUR.

Saskaņā ar Civillikuma 1934.pantu, ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Civillikuma 1587.pants paredz, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

No prasības pieteikumā norādītā izriet, ka atbildētājs līdz 2010.gada 25.oktobrim (kredīta atmaksas termiņam) nav atmaksājis piešķirto patēriņa kredītu, kā arī uz prasības celšanas brīdi ir parādā prasītājai.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas norādīto atbildētāja pamatparāda summas apmēru, kā arī nav pamata apšaubīt parāda esamību, jo saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Lietā nav iegūti pierādījumi tam, ka atbildētājs būtu nokārtojis visas saistības ar kreditoru.

Tā kā atbildētājs nav samaksājis pamatparādu 902,60 EUR tas, saskaņā ar Civillikuma 1652.pantu, piedzenams tiesas ceļā.

Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu - pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1757.pantā noteikts – nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. No patēriņa kredīta līguma (lietas 10.lapa) redzams, ka procentu likme par aizdevuma lietošanu noteikta 17% gadā.

Prasītāja par periodu no 2009.gada 25.februāra līdz 2010.gada 25.oktobrim ir aprēķinājusi aizdevuma lietošanas (līgumiskos procentus) 138,35 EUR apmērā (parāda aprēķins lietas 13.lapā).

Tā kā atbildētājs aizdevumu pilnībā nav atdevis, tā lietošanas procenti piedzenami tiesas ceļā.

Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas lietošanas atvēlējumu vai kavējumu.

Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Civillikuma 1759.panta 1.punkts paredz, ka procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, savukārt 1765.panta pirmā daļa paredz, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā; ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Pēc līguma darbības izbeigšanās prasītāja aprēķinājusi likumiskos sešus procentus par maksājumu kavējumu par periodu no 2010.gada 26.oktobra līdz 2014.gada 10.jūnijam 199,45 EUR (lietas 13.lapa).

Tā kā atbildētājs pieļāvis maksājumu nokavējumu un joprojām nav atmaksājis izsniegto aizdevumu, tiesa atzīst, ka likumiskie procenti piedzenami no atbildētāja prasītājas aprēķinātajā apmērā – 199,45 EUR.

Civillikuma 3.pants noteic, ka katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

Likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma saistību tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" 19.pants paredz, ka ceturtās daļas trešās nodaļas otrās apakšnodaļas IV iedaļa „Nokavējums līgumiem par preces piegādi, pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu" stājas spēkā 2013.gada 1.jūlijā. Civillikuma ceturtās daļas trešās nodaļas otrās apakšnodaļas IV iedaļas „Nokavējums līgumiem par preces piegādi, pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu" noteikumi nav piemērojami līgumiem, kas noslēgti līdz 2013.gada 1.jūlijam, un līgumiem, kas noslēgti iepirkuma vai koncesijas procedūras rezultātā, ja tā izsludināta līdz 2013.gada 1.jūlijam. Līdzēji var vienoties par Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 16.februāra direktīvas 2011/7/ES par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos nacionālajā tiesību sistēmā prasību piemērošanu līgumiem par preces piegādi, pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu no 2013.gada 16.marta.

Tādēļ tiesa atzīst ka pušu attiecības par līgumsoda piedziņu izspriežamas saskaņā ar Civillikuma attiecīgajiem pantiem, kas bija spēkā līdz 2014.gada 1.janvārim.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014.gada 1.janvārim) – līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Saskaņā ar Civillikuma 1720.pantu – kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts; ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar aizdevuma līguma 8.1.punktu, par termiņā neatmaksātu patēriņa kredītu un/vai nesamaksātiem procentiem Aizņēmējam (atbildētājam) jāmaksā bankai (prasītājai) līgumsods 0,3% dienā, ko aprēķina no termiņā nesamaksātās summas.

No lietas 13.lapā esošā parāda summas aprēķina redzams, ka prasītāja aprēķinājusi līgumsodu 902,60 EUR par periodu no 2009.gada 25.februāra līdz 2010.gada 25.oktobrim (prasītāja apstādinājusi līgumsoda aprēķina pieaugumu, aprēķināmajam līgumsodam sasniedzot neatmaksātā aizdevuma pamatsummas apmēru).

Tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā starp pusēm pastāv tiesiskās attiecības, kuras regulē Patērētāju tiesību aizsardzības likums, kas ir speciālais likums attiecībā pret Civillikuma normām.

Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitā daļa noteic, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus. Eiropas Kopienu Padomes 1993.gada 5.aprīļa Direktīvas 93/13/EEK preambulā norādīts, ka preču un pakalpojumu ieguvējiem jābūt aizsargātiem pret pārdevēja vai pakalpojumu sniedzēja pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu, jo īpaši attiecībā uz iepriekš noformētiem standartlīgumiem. Noteikumu vienmēr uzskata par tādu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, ja tas ir sastādīts jau iepriekš un patērētājam tādēļ nav bijusi iespēja iespaidot to saturu, jo īpaši saistībā ar iepriekš formulētiem standartlīgumiem (Direktīvas 3.panta 2.punkts). Direktīvas 6.pants dalībvalstīm uzliek pienākumu noteikt, ka netaisnīgi noteikumi patērētājam nav saistoši. Efektīvu patērētāju aizsardzību var nodrošināt tikai tad, ja nacionālā tiesa atzīst, ka tai ir kompetence novērst šāda veida noteikumus pēc savas iniciatīvas.

Kā redzams konkrētajā gadījumā noslēgts tipveida līgums, jo tiesa nekonstatē, ka puses būtu apspriedušas līguma noteikumus, katru atsevišķi. Līgums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējas ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu.

Kā atzinis Senāta Civillietu departaments 2011.gada 12.janvāra spriedumā, lietā Nr.SKC-25/2011, kur vērtēta līgumsoda apmēra pamatotība, likumā nevar būt ietverta tāda līgumsoda būtība, ka parādnieks uzņēmies nevis konkrēti izmērāmu ,,pametumu", bet maksājumu, kas var augt līdz bezgalībai.

Kā redzams, konkrētajā gadījumā pielīgts līgumsods 0,3% dienā no parāda summas, līdz ar ko, tiesa uzskata, ka šādi līguma noteikumi, kas paredz neierobežotu līgumsoda maksimālo apmēru, kas kopsummā var arī pārsniegt parāda pamatsummu, saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem, jo uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu.

Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta astotajā daļā paredzētas sekas, kas iestājas, ja tiek konstatēti netaisnīgi līguma nosacījumi, un proti, ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie noteikumi nav spēkā no līguma noslēgšanas brīža, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie noteikumi.

Tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības līgumā ietvert līgumsodu par saistību pienācīgu nepildīšanu, bet līgumsoda apmēram jābūt samērīgam. Ņemot vērā minēto, 2007.gada 19.oktobra aizdevuma līguma Nr.PTK-013333 8.1.punktā ietvertais līgumsoda apmērs ir atzīstams par netaisnīgu, tādējādi uz patērētāju nav piemērojams.

Tā kā atbildētājs ir kavējis ar līgumu uzņemtās saistības, tiesa atzīst, ka atbildētājam Civillikuma 1716.panta izpratnē ir

pienākums maksāt līgumsodu, bet līgumsods nosakāms saprātīgās robežās, kas konkrētajā gadījumā kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principus.

Tiesa arī ievēro, ka atbildētājs sācis kavēt maksājumus no 2009.gada aprīļa, bet prasītāja cēlusi prasību tiesā tikai 2014.gada augustā un aprēķinājusi līgumsodu gandrīz par piecu gadu maksājumu kavējumu, ko nevar uzskatīt par godprātīgu rīcību.

Tiesa ņem vērā likumdevēja pausto gribu Civillikuma grozījumos, kas stājušies spēkā 2014.gada 1.janvārī, attiecībā uz līgumsoda definīciju un tā apmēra noteikšanas kritērijiem, kas noteic, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi var tikt noteikts ne vairāk par 10% no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Ņemot vērā minēto, īpaši pie apstākļiem, ka atbildētājs ir patērētājs, tiesa atzīst, ka pieprasītais līgumsoda apmērs nostāda atbildētāju neizdevīgā stāvoklī, kā arī pakļauj prasītāju riskam gūt apmierinājumu saistības pilnīgai izpildei, tādēļ tas ir samazināms līdz 10% no pamatparāda, tas ir, līdz 90,26 EUR apmēram.

Tādējādi tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai piedzenams līgumsods 90,26 EUR apmērā, bet prasība pārējā daļā – 812,34 EUR apmērā par līgumsoda piedziņu, ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 195.pantā noteikts, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds norādīts prasības pieteikumā.

Tādēļ tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus - sešus procentus no simta gadā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu, apmierinot prasību, no atbildētāja par labu prasītājai piespriežami tās samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram [..].

Tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā ir 1330,66 EUR. Līdz ar to, atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktam un 41.panta pirmajai daļai, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenama valsts nodeva 199,60 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR, kopā 204,30 EUR (lietas 2.lapa, maksājuma dokumenti lietas 20.-22.lapā).

Saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likuma 4.panta otro daļu pēc 2014.gada 1.janvāra piedzītās summas konvertējamas uz *euro.*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantam ir nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 41., 97., 193., 195., 204.[1], 250.[25], 250.[27]pantu , tiesa

nosprieda

Daļēji apmierināt Akciju sabiedrības „NORVIK BANKA" maza apmēra prasību pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Piedzīt no ***/pers. B/*** (personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvietas adrese: /adrese/) par labu ***Akciju sabiedrībai „NORVIK BANKA"*** (reģistrācijas Nr.40003072918, juridiskā adrese: Ernesta Birznieka-Upīša iela 21, Rīga, LV-1011) pamatparādu 902,60 EUR (deviņi simti divus *euro* un 60 centus), līgumiskos procentus par periodu no 2009.gada 25.februāra līdz 2010.gada 25.oktobrim 138,35 EUR (viens simts trīsdesmit astoņus *euro* un 35 centus), likumiskos procentus par periodu no 2010.gada 26.oktobra līdz 2014.gada 10.jūnijam 199,45 EUR (viens simts deviņdesmit deviņus *euro* un 45 centus) un līgumsodu par periodu no 2009.gada 25.februāra līdz 2010.gada 25.oktobrim 90,26 EUR (deviņdesmit *euro* un 26 centus), kopā 1330,66 EUR (viens tūkstotis trīs simti trīsdesmit *euro* un 66 centus) un tiesas izdevumus 204,30 EUR (divi simti četrus *euro* un 30 centus), pavisam kopā 1534,96 (viens tūkstotis pieci simti trīsdesmit četrus *euro* un 96 centus).

Prasību daļā par līgumsoda 812,34 EUR (astoņi simti divpadsmit *euro* un 34 centu) piedziņu noraidīt.

Atzīt Akciju sabiedrības „NORVIK BANKA" tiesības saņemt procentus par kapitāla lietošanu 6% (sešus procentus) no simta gadā no parāda pamatsummas 902,60 EUR (deviņi simti diviem *euro* un 60 centiem) par laika posmu līdz sprieduma izpildes dienai.

Piespriestās summas ieskaitīt Akciju sabiedrības „NORVIK BANKA" kontā: LV47LATB00000PATEREUR; kods LATB LV22, AS „NORVIK BANKA".

Spriedumu 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas -2014.gada 20.novembra var pārsūdzēt Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Alūksnes rajona tiesā.

Noteikt ***/pers. B/*** sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu laiku pēc sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesnese A.Strupule